

Littafin Daniyel - Na Dari da Arba'in da Takwas

Bayyana Teburan Annabci: Wahayin Habakkuk da Mafarkin Miller

Jeff Pippenger

2024-03-20

Karuwar ilimi da hangen Kogin Ulai ya wakilta ita ce a farshe aka rubuta a kan alluna biyun Habakkuk.

“Cikin annabce-annabce waɗanda suka ɗauka cewa sun shafi lokacin zuwan na biyu, akwai koyarwa da aka daidaita musamman da halin rashin tabbaci da ɗauɗayar zuciyarsu, tana kuma ƙarfafa su su jira da haƙuri cikin bangaskiya cewa abin da yanzu ya duhu ga fahimtarsu za a bayyana shi sarai a kan lokacinsa.

Daga cikin waɗannan annabce-annabcen akwai na Habakkuk 2:1–4: “Zan tsaya a kan matsayina na gadi, in sa kaina a kan hasumiya, in yi ta dubawa domin in ga abin da Zai faɗa mini, da kuma abin da zan ba da amsa sa’ad da aka tsawata mini. Ubangiji kuwa ya amsa mini, ya ce, Ka rubuta wahayin, ka bayyana shi sarai a kan alluna, domin mai karantawa ya yi gudu da shi. Gama wahayin yana nan tukuna domin ƙayyadadden lokaci, amma a farshe zai yi magana, ba kuwa zai yi ƙarya ba. Ko da ya yi jinkiri, ka jira shi; gama lalle zai zo, ba zai makara ba. Ga shi, ransa wanda ya ɗaukaka kansa ba madaidaiciya ba ce a cikinsa; amma mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiyarsa.”

“Tun a farkon shekarar 1842, jagorancin da aka bayar cikin wannan annabci na cewa, ‘Ka rubuta wahayi, ka kuma bayyanar da shi sarai a kan alluna, domin mai karantawa yā ruga da shi,’ ya sa Charles Fitch ya shirya wani jadawalin annabci domin ya bayyana wahayi na Daniyel da Ru’ya ta Yohanna. An ɗauki wallafa wannan jadawali a matsayin cikas umarnin da aka bai wa Habakkuk. Amma duk da haka, a wancan lokaci ba wanda ya lura cewa akwai wani jinkiri da ake gani a zaharin cikas wahayin—wani lokacin jinkiri—da aka gabatar a cikin wannan annabci ɗin. Bayan wannan babban baƙin ciki, wannan nassi ya bayyana da matuƙar muhimmanci: ‘Gama wahayin har yanzu yana jiran ƙayyadadden lokaci, amma a farshe zai yi magana, ba kuwa zai yi ƙarya ba: ko da ya jinkirta, ka jira shi; gama lalle zai zo, ba zai yi jinkiri ba.... Mai adalci kuwa zai rayu ta wurin bangaskiyarsa.’ The Great Controversy, 391, 392.”

Alluna biyu na Habakkuk, a ma’anar annabci, shaidu biyu ne. A bisa ga Littafi Mai Tsarki, dole ne a haɗa shaidu biyu tare domin a tabbatar da gaskiya.

Amma in bai saurare ka ba, sai ka tafi tare da mutum ɗaya ko biyu ƙari, domin a baƙin shaidu biyu ko uku a tabbatar da kowace magana. Matiyu 8:16.

Sa’ad da aka ɗora allunan Habakkuk guda biyu a kan juna (taswirorin majagaba na 1843 da 1850), suna tabbatar da gaskiyoyin da suka kasance “duwatsu masu daraja” na mafarkin Miller. Kuskuren 1843, wanda aka wakilta a kan allon farko, sa’ad da aka ɗora shi a kan allo na biyu, yana kafa “lokacin jinkirin” na wahayi. Miller (mai tsaro na alama na wannan tarihin) ya tambaya abin da zai

faɗa a lokacin muhawarar tarihinsa.

Zan tsaya a gadina, in tsaya a bisa hasumiya, in yi jira domin in ga abin da zai faɗa mini, da abin da zan amsa sa'ad da aka tsauta mini. Habakkuk 2:1.

Ubangiji ya umurci Miller ya rubuta wahayin, kuma a cikin mafarkinsa ya ajiye akwatin da yake ɗauke da wahayin a kan tebur a tsakiyar ɗakinsa.

Ubangiji kuwa ya amsa mini, ya ce, Ka rubuta wahayi, ka bayyana shi sarai a kan alluna, domin mai karantarsa yā gudu. Habakkuk 2:2.

Sai jadawalai suka bayyana lokacin jinkiri da kuma baƙin cikin farko.

Gama wahayin har yanzu yana domin kayyadadden lokaci ne, amma a ƙarshe zai yi magana, ba kuwa zai yi ƙarya ba: ko da ya jinkirta, ka jira shi; gama lalle zai zo, ba zai yi jinkiri ba. Habakkuk 2:3.

Sa'an nan azuzuwan biyu da ake bayyanawa bisa ga ƙaruwa ta ilimi aka wakilta.

Ga shi, ransa wanda ya kumbura ba madaidaici ba ne a cikinsa; amma mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiyarsa. Habakkuk 2:4.

Za a bayyanar da nau'i biyu na masu bauta ta wurin aikin gwaji na Daniyel sura ta goma sha biyu.

Sai ya ce, Ka tafi, Daniyel: gama an rufe waɗannan kalmomi, an kuma hatimce su har zuwa lokacin ƙarshe. Mutane da yawa za a tsarkake su, a mai da su farare, a kuma gwada su; amma miyagu za su yi mugunta: ba kuwa ɗaya daga cikin miyagu da zai fahimta; amma masu hikima za su fahimta. Daniyel 12:9, 10.

“Masu hikima” na Daniyel su ne budurwai masu hikima na Matiyu ashirin da biyar waɗanda aka barata ta wurin bangaskiya, mugayen kuwa su ne budurwai wawaye waɗanda aka ɗaukaka cikin girman kai. A ƙarshen mafarkin Miller, duwatsu masu daraja suna wakiltar man da yake cikin misalin budurwai goma, wato saƙon ne.

“Ana zubar wa Allah da mutunci sa'ad da ba mu karɓar saƙonnin da yake aiko mana ba. Ta haka muna ƙin karɓar man zinariya wanda zai zuba a cikin rayukanmu domin a isar da shi ga waɗanda suke cikin duhu. Sa'ad da kiran zai zo, ‘Ga ango yana zuwa; ku fita ku tarye shi,’ waɗanda ba su karɓi man mai tsarki ba, waɗanda ba su riƙe alherin Kristi a cikin zukaɗansu ba, za su gane, kamar budurwai marasa hikima, cewa ba su shirya su taryi Ubangijinsu ba. Ba su da iko, a cikin kansu, na samun man, kuma rayuwarsu ta lalace.” Review and Herald, July 20, 1897.

Lu'ulu'un Miller a kwanaki na ƙarshe za su yi haske sau goma fiye da da, kuma lambar goma alama ce ta jarabawa, kamar yadda haske ma haka yake. A kwanaki na ƙarshe, waɗanda aka wakilta a ƙarshen mafarkin Miller, hasken gaskiya da aka wakilta a kan allunan Habakkuk yana haifar da saƙon gwaji, wanda a cikin misalin budurwai goma shi ne saƙon gwaji na Kukan Tsakar Dare. Wannan tsarin gwajin maimaituwa ce ta tsarin gwajin tarihin Millerite, gama misalin budurwai goma ana maimaita shi har daidai da kowace harafi a kwanaki na ƙarshe.

“Sau da yawa ana nuna mini misalin budurwai goma, biyar daga cikinsu masu hikima ne, biyar kuma marasa hikima. Wannan misali ya cika kuma zai ci gaba da cikawa dai-dai yadda yake a rubuce, gama yana da amfani na musamman ga wannan lokaci, kuma, kamar sakon mala’ika na uku, ya cika kuma zai ci gaba da kasancewa gaskiyar yanzu har zuwa karshen zamani.”

Review and Herald, 19 ga Agusta, 1890.

Za a maimaita abin da aka fuskanta na lokacin jinkiri daidai kamar yadda yake a karshen mafarkin Miller, kuma a sa’an nan jauharansa za su haskaka sau goma fiye da rana; ta haka ne ake gane cewa jauharan suna wakiltar gwaji na karshe a cikin misalin budurwai goma. Goma alama ce ta gwaji, kuma a karshen kwanaki goma Daniyel da mutanen kirki uku sun bayyana da kyakkyawar fuska kuma sun fi wadanda suke cin abincin Babila kiba. Masu girman kai a cikin Habakkuk, wadanda suka rayu ta wurin zato, ba bangaskiya ba, sun haɓaka halin Babila. A cikin tarihin Millerite suka zama ‘ya’yan mata na Babila, kuma a cikin Habakkuk ana amfani da papacy domin a bayyana halinsu.

Duba, ransa wanda ya kumbura ba madaidaici ba ne a cikinsa; amma mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiyarsa. I, kuma, domin yana yin laifi ta wurin ruwan inabi, shi mutum ne mai girman kai, ba ya zaman gida, wanda yake fadaɗa sha’awarsa kamar lahira, yana kuma kamar mutuwa, kuma ba ya kosuwa, sai dai yana tattaro wa kansa dukan al’ummai, yana tara wa kansa dukan mutane: Ashe, wadannan duka ba za su daga misali a kansa ba, da karin magana ta ba’a a kansa, su ce, Kaitonsa wanda yake kara abin da ba nasa ba! har yausha? da kuma wanda yake dora wa kansa laka mai nauyi! Ashe, ba wadanda za su cije ka za su tashi farat daya ba, kuma wadanda za su dame ka su farka ba, kai kuma za ka zama ganimu a gare su? Domin ka washe al’ummai masu yawa, dukan ragowar mutane za su washe ka; saboda jinin mutane, da saboda tashin hankalin kasa, na birni, da na dukan mazaunan cikinsa. Habakkuk 2:4–8.

Tsarin gwajin da aka kawo a kan budurwai na Matiyu 25 yana haifar da wani rukuni na masu sujada, wadanda suka haɓaka halin sarkin arewa (papacy), wanda shi ma shi ne ikon da “ya washe al’ummai masu yawa.”

Ga abin da Ubangiji ya ce, Duba, ga wani jama’a na zuwa daga kasar arewa, kuma za a tashe wata babbar al’umma daga iyakokin duniya. Za su riƙe baka da mashi; su masu zalunci ne, ba su da jinkai; muryarsu tana ruri kamar teku; kuma suna hawan dawakai, a jere kamar mutane masu yaƙi, a kanku, ya ‘yar Sihiyona. Mun ji labarinsa: hannuwanmu sun yi rauni; azaba ta kama mu, da raɗaɗi, kamar na mace mai naƙuda. Kada ku fita zuwa gona, kada kuma ku yi tafiya ta hanya; gama takobin makiyi da tsoro suna ko’ina. Ya ‘yar mutanena, ki daura tsumman makoki, ki kuma birgima cikin toka: ki yi makoki kamar na da makadaici, kuka mafi daci kwarai: gama mai hallaka zai zo mana farat daya. Irmiya 6:22–26.

Azuzuwan nan guda biyu na Habakkuk su ne wadanda aka kuɓutar ta wurin bangaskiya, da kuma wadanda suka ci suka sha koyarwar Babila. Wadanda suke cikin kwanaki na karshe na mafarkin Miller, wadanda aka wakilta a matsayin budurwai, ko dai su haɓaka halin Kristi, ta haka su karɓi hatimin Allah, ko kuma su haɓaka halin papacy su karɓi alamar dabbar.

“Lokaci ya yi da haske na gaskiya zai haskaka a tsakiyar duhun dabi’a. An aika sakon mala’ika na uku zuwa ga duniya, yana gargadin mutane kada su karɓi alamar dabbar ko ta siffarta a goshinsu ko a hannayensu. Karɓar wannan alama na nufin mutum ya zo ga irin shawarar da dabbar ta yi, ya kuma mara wa irin ra’ayoyin nan baya, cikin fito-na-fito kai tsaye da maganar Allah. Game da dukan waɗanda suka karɓi wannan alama, Allah ya ce, ‘Shi ma zai sha daga ruwan inabin fushin Allah, wanda aka zuba ba tare da gaurayawa ba cikin kokon hasalarsa; kuma za a azabtar da shi da wuta da sulfa a gaban mala’iku tsarkaka, kuma a gaban Dan Ragon.’” Review and Herald, July 13, 1897.

Budurwai waɗanda suke shan ruwan inabin Babila za su karshe da shan ruwan inabin fushin Allah. A cikin Ishaya, mashayan mayen Efraimu suna bayyana makantacciyar buguwarsu ta wurin juya al’amura a juye, kuma dole ne a dauki wannan aiki a matsayin “lākan maginin tukwane.”

Gano “na kullum” a matsayin alamar Almasihu yana juya gaskiyar “na kullum” gaba ɗaya, domin “na kullum” alama ce ta Shaidan. Gano da Miller ya yi na “na kullum” a matsayin arna an wakilta kai tsaye a kan allunan Habakkuk. Gano da Miller ya yi na nassin da ke cikin Tasalonikawa, wanda ya ba shi damar fahimtar cewa arna ce aka “kawar,” domin a bayyana “mutumin zunubi” wanda yake zaune a cikin haikalin Allah, ita ce babbar gaskiya da take cikin 2 Tasalonikawa, sura ta biyu.

“Na ci gaba da karatu, ban kuma sami wani wuri dabam da aka same shi [na kullum] ba, sai a cikin Daniyel. Sai na dauki waɗannan kalmomi [da taimakon littafin concordance] waɗanda suke a haɗe da shi, ‘kawar’; zai kawar da na kullum; ‘daga lokacin da za a kawar da na kullum,’ da sauransu. Na ci gaba da karatu, na kuma yi zaton ba zan sami wani haske game da nassin ba; a karshe kuwa na zo zuwa 2 Tassalonikawa 2:7, 8. ‘Gama asirin mugunta ya riga ya fara aiki; sai dai wanda yanzu yake hanawa zai ci gaba da hanawa, har sai an kawar da shi daga hanya, sa’an nan kuma za a bayyanar da wannan mugun,’ da sauransu. Da na isa ga wannan nassin, ya, yadda gaskiyar ta bayyana sarai kuma cikin daukaka! Ga shi nan! Wannan ne na kullum! To, yanzu, me Bulus yake nufi da ‘wanda yanzu yake hanawa,’ ko yake shāmaki? Da ‘mutumin zunubi,’ da kuma ‘mugun,’ ana nufin Papanci ne. To, mene ne yake hana a bayyana Papanci? Ai, Maguzanci ne; to, kenan, ‘na kullum’ dole ne ya nufi Maguzanci.” —William Miller, Second Advent Manual, shafi na 66.” Advent Review and Sabbath Herald, 6 ga Janairu, 1853.

Ma’anar “na kullum” a cikin Thessalonians, wadda Miller ya gano, ita ce ainihin gaskiyar wannan nassi. Sa’ad da Bulus ya bayyana waɗanda ba su kaunar gaskiya ba, sabili da haka kuma za su karɓi ruɗu mai karfi, babu shakka yana bayyana kin gaskiya a ma’ana ta gama-gari; amma gaskiyar da aka yi nuni da ita kai tsaye a cikin wannan nassi ita ce gaskiyar cewa “na kullum” yana wakiltar Roma ta arna.

Fitilar jiki ita ce ido; saboda haka, in idonka ya zama ɗaya, dukan jikinka zai cika da haske. Amma in idonka ya zama mugu, dukan jikinka zai cika da duhu. Saboda haka, in hasken da yake cikinka duhu ne, yaya girman wannan duhun yake! Ba mai iya bauta wa iyayengiji biyu ba: gama ko dai zai ki ɗayan, ya kaunaci ɗayan; ko kuwa zai manne wa ɗayan, ya rena ɗayan. Ba za ku iya bauta wa Allah da mammon ba. Matta 6:22–24.

Akwai faunar gaskiya kadai, ko kuwa kin gaskiya. Babu wata tsaka-tsaki. Rudani mai karfi da yake zuwa a kan wawaye budurwai na Matta ashirin da biyar ya ginu ne a kan kin hasken lu'ulu'un Miller da suke wakiltar gwaji na karshe. Gwaji na karshe na Isra'ila ta da, shi ne gwaji na goma nasu, kuma lu'ulu'un Miller suna haskakawa sau goma mafi karfi a kwanaki na karshe. Alamar kin lu'ulu'un Miller ita ce "the daily," wanda mashayan Ifraimu suka juya shi kasa sama a karni na uku na Adventism. "The daily" alama ce ta arna daga Shaidan. Mashayan suka shigar da lu'ulu'u na jabu, wanda suka kawo daga Furotestantism mai ridda wanda yake bayyana "the daily," a matsayin alamar Almasihu.

Fahimtar Miller game da jauharansa ta kasance mai iyaka saboda tarihin da aka tashe shi a cikinsa. Da yake ya gamsu cewa Zuwa ta Biyu ce abin annabci na gaba, raunin kisan kai na papacy a shekara ta 1798, zai iya wakiltar mulki na hudu kuma na karshe na duniya kawai na Daniyel biyu. Miller kuma ya kasance mai iyaka a fahimtarsa game da "na kullum," gama shaidarsa ita ce ta wurin wahayi aka bishe shi zuwa ga wata takamaiman hanya ta nazari, inda ya bayyana cewa ya yi amfani da Littafi Mai Tsarkinsa, Cruden's Concordance, kuma ya karanta wasu jaridu. Shawararsa ta yi nazari a wannan hanya kuwa kawai ta zo ne cikin zuciyarsa.

"A cikin shekaru goma sha biyu da na yi ina bin deism, na karanta dukan tarihoji da zan iya samu; amma yanzu na faunaci Littafi Mai Tsarki. Yana koyarwa game da Yesu! Duk da haka, har yanzu akwai babban fangare na Littafi Mai Tsarki da yake duhu a gare ni. A cikin shekara ta 1818 ko 1819, sa'ad da nake tattaunawa da wani aboki, wanda na kai wa ziyara, kuma wanda ya san ni kuma [ya ji] yadda nake magana a lokacin da nake mai bin deism, sai ya tambaye ni, cikin wata hanya mai cike da ma'ana, 'Me kake tunani game da wannan nassi, da wancan?' yana nuni ga tsoffin nassosin da na saba ki a lokacin da nake mai bin deism. Na fahimci abin da yake nufi, sai na amsa—Idan za ka ba ni lokaci, zan gaya maka abin da suke nufi. 'Tsawon wane lokaci kake so?' Ban sani ba, amma zan gaya maka, na amsa, domin ban iya gaskata cewa Allah ya ba da wahayi da ba za a iya fahimta ba. Sa'an nan na kudura in yi nazarin Littafi Mai Tsarki na, ina gaskata cewa zan iya gano abin da Ruhu Mai Tsarki yake nufi. Amma da zarar na yi wannan kuduri, sai wannan tunani ya zo mini—'A ce ka sami wani sashe da ba za ka iya fahimta ba, me za ka yi?' Sai wannan hanyar nazarin Littafi Mai Tsarki ta zo mini a rai:—Zan dauki kalmomin irin wadannan sassa, in bi su ta cikin Littafi Mai Tsarki, in kuma gano ma'anarsu ta wannan hanya. Ina da Cruden's Concordance, wanda nake tsammani shi ne mafi kyau a duniya; saboda haka sai na dauke shi tare da Littafi Mai Tsarki na, na zauna a teburina, ban kuma karanta wani abu dabam ba, sai kadan daga jaridu, domin na kudura in san abin da Littafi Mai Tsarki na yake nufi. Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65."

Ba a gane duwatsun daraja na Miller ta wurin hanyar bincikensa kadai ba, amma kuma ta wurin wahayi kai tsaye daga Allah.

"Allah ya aiko mala'ikansa domin ya motsa zuciyar wani manomi wanda bai gaskata da Littafi Mai Tsarki ba, ya jagorance shi ya bincika annabce-annabce. Mala'ikun Allah suka riƙa ziyartar wannan zabaɓɓen akai-akai, domin su shiryar da tunaninsa su kuma buɗe wa fahimtarsa annabce-annabcen da a ko da yausha suka kasance a boye ga mutanen Allah. An ba shi farkon sarkar gaskiya, aka kuma bi da shi ya ci gaba da bincike mahadi bayan mahadi, har ya kalli Maganar Allah da mamaki da sha'awa. Ya ga cikakkiyar sarkar gaskiya a can. Waccan

Maganar da ya dauka cewa ba wahayi ba ce ta budu a gaban ganinsa cikin kyawunta da daukakarta. Ya ga cewa wani sashe na Nassi yana bayyana wani, kuma sa'ad da wani nassi ya kasance a rufe ga fahimtarsa, sai ya sami a wani bangare na Maganar abin da yake bayyana shi. Ya dauki tsattsarkan Maganar Allah da farin ciki da kuma mafi zurfin girmamawa da tsoro mai tsarki." Early Writings, 230.

Sa'ad da Sister White ta bayyana cewa "Allah ya aiko mala'ikansa" zuwa ga Miller, wannan yana nuna cewa Jibrilu ne mala'ikan da aka aiko zuwa ga Miller, domin "mala'ikansa" wata magana ce da aka danganta ga Jibrilu.

"Kalmomin mala'ikan nan, 'Ni ne Jibra'ilu, wanda nake tsaye a gaban Allah,' suna nuna cewa yana rike da matsayi mai girman daraja a kotunan sama. Sa'ad da ya zo da safo zuwa ga Daniyel, ya ce, 'Ba wanda yake tare da ni a cikin waɗannan al'amura, sai Mika'ilu [Kristi] Yarimanku.' Daniyel 10:21. Game da Jibra'ilu Mai Ceto ya yi magana a cikin Ru'ya ta Yohanna, yana cewa, 'Ya aiko da ita kuma ya bayyana ta ta wurin mala'ikansa ga bawansa Yohanna.' Ru'ya ta Yohanna 1:1." The Desire of Ages, 99.

Jibrilu da sauran mala'iku sun jagoranci "tunani" na Miller kuma suka "bude wa fahimtarsa annabce-annabcen da ko yausha suka kasance masu duhu ga mutanen Allah." Sakonsa ba kawai ya samu ne ta hanyar tsarin nazarinsa ba, amma kuma ta wurin wahayi na Allah. Hanyar da ya yi amfani da ita wajen nazarin Littafi Mai Tsarki ta zo ne kawai cikin tunaninsa. Sa'ad da Allah ya kawo gaskiya cikin tunaninmu, wannan wahayi ne na Allah, sabanin isa ga gaskiya ta wurin tsarin rarrabɓe Kalmar Littafi Mai Tsarki daidai. Miller ya yi duka biyun, amma wahayi na Allah wani bangare ne na yadda Miller ya kai ga fahimtar batun "na kullum."

Miller da ba zai gane jujjuyawar jinsi a cikin Daniel sura ta takwas, aya ta tara zuwa ta goma sha biyu ba, domin abin da yake da shi kawai shi ne Littafi Mai Tsarki da kuma kundin daidaita kalmomi marar kowane bayani game da harsunan Littafi Mai Tsarki. Da ba zai ga bambancin da ke tsakanin "sur" da "rum" ba, waɗanda duka ake fassara su da "kawai da." Haka kuma da ba zai ga bambancin da ke tsakanin "miqdash" da "qodesh" ba, waɗanda duka ake fassara su da "wuri mai tsarki."

Da bai ga gaskiyar kalmar nan "tamid" ba, wadda ake samu sau dari da huɗu cikin Littafi Mai Tsarki. Gaskiyar da bai iya gani ba (wadda ita ma ce gaskiyar da ya gani), ita ce: a cikin sau dari da huɗu da aka yi amfani da kalmar Ibraniyanci "tamid" a cikin Littafi Mai Tsarki, sai dai a cikin littafin Daniyel kaɗai ake amfani da kalmar Ibraniyanci "tamid" a matsayin suna. "Tamid" kalma ce ta Ibraniyanci mai nufin "na ci gaba," kuma ana fassara ta da "na yau da kullum" a cikin littafin Daniyel.

A cikin littafin Daniyel kaɗai ne aka yi amfani da kalmar a matsayin suna, alhali a sauran lokuta casa'in da tara an yi amfani da ita a matsayin bayanau. Saboda wannan dalili, sa'ad da masu fassarar Littafi Mai Tsarki na King James suka gamu da yadda Daniyel ya yi amfani da kalmar sau biyar a matsayin suna, alhali dukan sauran marubutan Littafi Mai Tsarki sun yi amfani da ita sau casa'in da tara a matsayin bayanau, nauyin shaidar ya tilasta musu su "gyara" yadda Daniyel ya yi amfani da kalmar a matsayin suna. Domin su "gyara" Daniyel, sai suka kara kalmar "hadaya" ga

kalmar, ta haka kuwa suka mai da suna ya zama bayanau. Sa'an nan kuma, domin a gyara masu fassarar, an yi wa Ellen White wahayi ta rubuta cewa ita, "ta gani dangane da 'Daily,' cewa kalmar 'sacrifice' hikimar mutum ce ta fara ta, kuma ba ta cikin nassi; kuma Ubangiji ya ba da sahihin fahimtarsa ga waɗanda suka ba da kiran sa'ar shari'a."

Miller, bisa ga shaidarsa da kansa, yana neman ya fahimci "na yau da kullum," wanda daga bisani ya fahimta a cikin 2 Tassalunikawa. Amma kuma, bisa ga shaidarsa da kansa, sa'ad da yake neman ya fahimci wata kalma, zai yi la'akari da kowane wuri da aka yi amfani da kalmar, kuma an yi amfani da kalmar a wasu wurare casa'in da tara a cikin Littafi Mai Tsarki. Duk da haka, shaidarsa game da "na yau da kullum" ita ce, bai same ta a ko'ina ba sai dai a cikin littafin Daniyel, lokacin da ya ce, "Na ci gaba da karantawa, kuma ban sami wani wuri dabam da aka same ta [na yau da kullum] ba, sai dai a cikin Daniyel." An kai Miller ga duwatsu masu daraja ba ta hanyar tsarin nazarinsa kadai ba, amma kuma ta wurin wahayi na Allah da aka ba shi ta hidimar mala'iku.

Wannan ne dalilin da ya sa fahimtarsa game da "na kullum" ta kasance daidai, amma mai iyaka. Bai iya gane cewa, cikin sau biyar da aka ambaci "na kullum" a cikin littafin Daniyel, ɗaya daga cikin sau ukun da aka ce an "ɗauke" "na kullum," yana wakiltar ma'ana dabam da sauran sau biyun ba. A sau ɗaya an yi amfani da "na kullum" tare da kalmar Ibrananci 'rum,' sauran sau biyun kuma an yi amfani da ita tare da kalmar Ibrananci 'sur.' An fassara kalmomin biyu da "ɗauke," amma 'rum' a cikin Daniyel sura ta takwas, aya ta goma sha ɗaya, na nufin ɗagawa da ɗaukaka, yayin da a sura ta goma sha ɗaya, aya ta talatin da ɗaya, da kuma sura ta goma sha biyu, aya ta goma sha ɗaya, kalmar 'sur' ke nufin cirewa.

Masana tauhidi waɗanda suke ci suna sha daga abincin Babila suna jayayya cewa ko an kawar da wani abu ne ko kuma a duk sa'ad da aka ɗaga wani abu, dukkansu suna wakiltar wani irin kawarwa ne; saboda haka, dole ne a fahimci kalmomin biyu a matsayin masu ɗauke da ma'ana ɗaya. Suna jayayya cewa sau uku ɗin nan da aka ce "na kullum" an "kawar da shi," a koyaushe yana nufin cirewa ne; kuma ta yin haka, suna nuna cewa Daniyel bai yi taka-tsantsan ba a zabin kalmominsa. Ba sa faɗin haka a fili, amma ta hanyar abin da maganarsu ta fansa suna koyar da cewa ya kamata Daniyel ya yi amfani da kalmar 'sur' a dukkan lokuta ukun, domin bisa ga fahimtar waɗannan masana tauhidi wai yana nufin abu ɗaya ne a kowane lokaci da aka ce an "kawar da" "na kullum."

Suna yin abu iri ɗaya da kalmomin nan "miqdash" da "qodesh," waɗanda duka aka fassara su da "wuri mai tsarki," a ayoyi na goma sha ɗaya zuwa goma sha huɗu na sura ta takwas. A kowace magana ta "wuri mai tsarki" a cikin waɗannan ayoyi huɗu, suna nacewa cewa dukkansu suna wakiltar wurin Allah mai tsarki. Bisa ga wannan fahimta kuma, ya kamata Daniyel ya yi amfani da "qodesh" kawai a cikin dukkanin wurare ukun, ba tare da ya yi amfani da "miqdash" a aya ta goma sha ɗaya ba. Miller bai gane bambancin da ke tsakanin waɗannan kalmomi ba, amma masana tauhidi na zamani suna gane shi, kuma sa'ad da suka gane shi, suna nacewa cewa bai kamata a amince da wani bambanci ba. Duk da haka Miller, wanda bai gane bambance-bambancen da ke tsakanin kalmomin ba, ya kai ga fahimta wadda take kishiyar ta masana tauhidi na zamani.

Gaskiyar magana ita ce, Daniyel marubuci ne mai taka-tsantsan, wanda ya san harshen Ibraniyanci, kuma aka hukunta shi ya fi dukan sauran masu hikimar Babila wayo sau goma. Idan akwai wani da

ya san ingantaccen amfani da harshen Ibraniyanci, da yadda ya kamata a wakilta shi daidai a cikin wannan tarihin na musamman, to Daniyel ne. Idan Daniyel ya yi amfani da kalmomi dabam-dabam, to saboda an nufe su ne su isar da ma'anoni mabambanta, waɗanda da gangan ya nemi ya wakilta. Sa'ad da aka yarda da keɓantaccen amfani da kalmomin da Daniyel ya yi, waɗanda aka fassara da “wuri mai tsarki” ko kuma da “kawar,” suna tabbatar da fahimtar Miller game da “na kullum,” wadda Miller ya gane a cikin ainihin wurin nan inda Bulus ya bayyana cewa waɗanda suke kin gaskiya an kaddara su su karɓi rufi mai karfi.

Waɗanda suke kin gaskiya, kuma suke gaskata karya wadda take haifar da kaɓkaɓan rufi, ana kuma wakilta su a matsayin mashayan Efraimu, waɗanda aka wakilta cikin rukuni biyu. Rukuni ɗaya shi ne shugabanci mai ilimi, ɗayan kuma shi ne marasa ilimi waɗanda ba za su ji kome ba sai abin da masu ilimi suka koya musu. Su ne waɗanda suke boyewa a karkashin karya, kuma suke yin alkawari da mutuwa. Su ne budurwai wawaye na Matiyu ashirin da biyar, da kuma waɗanda ransu ya kumbura a Habakkuk biyu. Su ne waɗanda suke kin muhimman gaskiyoyin mafarkin Miller, waɗanda suke haskakawa sau goma fiye da da a karshen zamani (wato suna wakiltar gwaji na goma kuma na karshe ga Isra'ila ta zamani), kamar yadda gwaji na goma kuma na karshe ga Isra'ila ta ɗa ya nuna.

Za mu ci gaba da wannan nazari a makala ta gaba.

Sai Ubangiji ya ce wa Musa, Har yausha wannan jama'a za su ci gaba da bata mini rai? Har yausha kuma ba za su gaskata ni ba, duk da dukan alamu da na nuna a tsakaninsu? Zan buge su da annoba, in kore su daga gadonsu, kuma daga gare ka zan mai da al'umma mafi girma kuma mafi karfi fiye da su. Sai Musa ya ce wa Ubangiji, To, Masarawa za su ji wannan, (gama da ikonka ka fito da wannan jama'a daga tsakiyarsu) su kuma za su fada wa mazaunan wannan kasa; gama sun ji cewa kai, ya Ubangiji, kana cikin wannan jama'a, cewa kai, ya Ubangiji, ana ganinka fuska da fuska, kuma gajimare naka yana tsaye a kansu, kana kuma tafiya a gabansu, da rana cikin ginshikin gajimare, da dare kuma cikin ginshikin wuta. Yanzu in ka kashe dukan wannan jama'a kamar mutum ɗaya, to, al'ummai da suka ji labarinka za su yi magana, suna cewa, Domin Ubangiji bai iya shigar da wannan jama'a cikin kasar da ya rantse musu ba, saboda haka ya kashe su a jeji.

Kuma yanzu, ina rokonka, bari ikon Ubangijina ya zama babba, kamar yadda ka fada, kana cewa, Ubangiji mai jinkirin fushi ne, mai yawan jinkai kuma, yana gafarta mugunta da laifi da kuma zunubi, amma ba zai taɓa barin mai laifi ba tare da hukunci ba, yana hukunta muguntar ubanni a kan 'ya'ya har tsara ta uku da ta huɗu. Ka gafarta, ina rokonka, muguntar wannan jama'a bisa ga girman jinkanka, kamar yadda ka gafarta wa wannan jama'a tun daga Masar har zuwa yanzu. Sai Ubangiji ya ce, Na gafarta bisa ga maganarka: Amma lalle, muddin ina da rai, dukan duniya za ta cika da ɗaukakar Ubangiji. Domin dukan mutanen nan da suka ga ɗaukakata, da mu'ujizaina waɗanda na yi a Masar da cikin jeji, suka kuma jarrabe ni yanzu sau goma nan, kuma ba su saurari muryata ba; lalle ba za su ga kasar da na rantse wa ubanninsu ba, haka kuma babu ɗayansu da ya tsokane ni da zai gan ta: Amma bawana Kaleb, domin yana da wani ruhu dabam tare da shi, kuma ya bi ni gabaki ɗaya, shi zan kai shi kasar da ya shiga; zuriyarsa kuma za ta mallake ta. Littafin Lissafi 14:11–24.